

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ОСВІТА У ХХІ СТОЛІТТІ: ШЛЯХИ РОЗВИТКУ

Випуск 4

*Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції
“Ціннісні пріоритети освіти у ХХІ столітті:
Європейський вектор розвитку”,
м. Київ, МАУП, 23 травня 2012 р.*

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2013

Редакційна колегія:

Подолька А. М., д-р юрид. наук — головний редактор

Головатий М. Ф., д-р політ. наук, проф. — заступник головного редактора

Чернуха Н. М., д-р пед. наук, проф. — заступник головного редактора

Ігнатченко А. А., канд. техн. наук — відповідальний редактор

Видання здійснене в рамках проекту “Наукові праці МАУП”

Освіта у ХХІ столітті: шляхи розвитку / МАУП. — К.: ДП “Видав-
О-72 **ничий дім “Персонал”, 2010 —**

Вип. 4 : Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції “Ціннісні пріоритети освіти у ХХІ столітті: Європейський вектор розвитку”, м. Київ, МАУП, 23 трав. 2012 р. / редкол. : А. М. Подолька (голов. ред.), М. Ф. Головатий (заст. голов. ред.), Н. М. Чернуха (заст. голов. ред.), А. А. Ігнатченко (відп. ред.). — 2013. — 162 с. : іл. — Бібліогр. в кінці ст.

У збірнику подано статті учасників Міжнародної науково-практичної конференції “Ціннісні пріоритети освіти у ХХІ ст.: Європейський вектор розвитку”, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — розвитку освіти в Україні. Статті охоплюють широкий діапазон наукових досліджень українських учених.

Для науковців, освітян, державних службовців, політиків, викладачів і студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком української освіти.

ББК 74.04(4УКР)я43

Н. Н. Юсеф

А. В. Мельніченко

*Ефективність молодіжної політики
та її стратегія у соціально-
економічному та політичному
розвитку України* 101

Н. В. Головач

*Аналіз галузевого стандарту
вищої освіти спеціальності
“Управління персоналом
та економіка праці”* 108

Д. Є. Денисенко

*Вища освіта в Іспанії: зарубіжний
досвід та особливості* 114

Т. О. Костюк

*Забезпечення права на освіту
для національних меншин,
що проживають на території
України* 117

Магеррамзаде Алібала

Саттар огли

*Основні засоби протистояння
фінансовій кризі на національному
і міжнародному рівні* 120

О. М. Масловська

*Роль інтернет-ресурсів
у навчанні студентів
в умовах Болонської системи* 127

І. М. Николин

*Вплив соціально-психологічних
параметрів професійної групи
на становлення особистості
в процесі професійного
навчання.....* 131

В. В. Баєв

*Формування професійних
компетенцій з менеджменту
якості при підготовці
менеджерів туристичної
індустрії.....* 137

Л. М. Берестецька

*Тренінгові технології
у бізнес-освіті* 142

Ю. К. Корсак

*Есхатологічний імператив
у модернізації освіти.....* 145

Павічевіч Крсто

*Особливості проектування
web-орієнтованих педагогічних
програмних засобів для підтримки
практичної діяльності студентів-
математиків* 152

Л. В. Старих

*Інтеграція української вищої освіти
у європейський та світовий
освітній простір.....* 157

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ОСВІТУ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН, ЩО ПРОЖИВАЮТЬ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Освіта у XXI столітті: шляхи розвитку, вип. 4, 2013, 117–119

За роки незалежності в Україні не було жодного гострого конфлікту та відкритого протистояння представників різних націй, попри те, що вона є поліетнічною державою. Тим не менше, як засіб для повернення довіри народу до політиків, останні декларують, часто перед виборами, що вихід знайдено і що саме представлена ними політична сила зможе вивести Україну з важкого політичного та економічного стану та вирішити наявні проблеми. Саме напередодні виборів у нашій державі найчастіше піднімають тему сепаратизму, спрощено розділяючи українців по Дніпру, та надання російській мові статусу другої державної, активізуючи у такий спосіб електорат.

Для того щоб сепаратистські ідеї спрацювали, потрібно, перш за все, використовувати характерні відмінності однієї національної меншини від усіх інших. Причиною сепаратизму завжди були три основні фактори — територія, мова і віра. В Україні з усіх більш-менш чисельних національних меншин, що проживають тут, в українців могли б,

здається, виникнути найбільші протиріччя з кримськими татарами через абсолютно різну історію, мову, віру. Однак представники Меджлісу наголосили на пріоритетності співіснування кримськотатарського народу в рамках єдиної політичної української нації і держави.

Спроба протиставляти східні регіони України західним та роздмухувати національну ворожнечу також не досягли мети. Незважаючи на те, що сепаратизм постійно є серйозним “політичним козирем”, українці не діляться на Західну Україну і Східну, зберігається комунікація, високий рівень толерантності.

Коли заходить мова про національну та етнонаціональну політику держави та її безпеку, в першу чергу мається на увазі загальнодержавна стабільність, мир і злагода, дієві міжнародні відносини і співробітництво, відсутність міжетнічних конфліктів тощо. Досягти такої ситуації можна, оптимально враховуючи інтереси і потреби як титульної нації, так і корінних народів та національних меншин, що проживають на території

нашої держави. Засади державної етнополітики визначені в Конституції України, яка закріплює принцип рівності громадянських прав і свобод незалежно від етнічного походження, раси, віросповідання, мовних або інших ознак. Визнаючи носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні український народ, Конституція гарантує розвиток етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин України (ст.11). Зокрема, гарантується вільний розвиток, використання і захист інших мов національних меншин України (ст. 10); закріплюється право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації для здійснення захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів (ст. 36). Декларація прав національностей України від 1 листопада 1991 р. проголосила рівноправність усіх етнічних складових українського суспільства. Закріпленню етнополітичних засад України сприяв прийнятий Верховною Радою України Закон “Про національні меншини в Україні” від 25 червня 1992 р., який гарантує права меншин на національно-культурну автономію, створення умов для відродження і розвитку культури, свободу творчості, доступ до надбань світової культури. Окремою статтею в законі зазначені шляхи вирішення проблеми повернення в Україну депортованих з її території народів. Цим законом створюються умови для активного впливу національних меншин на формування і реалізацію державної політики.

Водночас у документах закріплено право представників національних меншин на вільне встановлення і підтримання зв'язків з особами своєї національності та їхніми громадськими об'єднаннями за межами України, одержання від них допомоги для задоволення мовних, культурних, духовних потреб; участь у діяльності міжнародних неурядових організацій тощо.

Окремі аспекти прав етнічних меншин регулюють закони України про громадянство, об'єднання громадян, про мову, освіту, культуру, інші національні нормативно-правові акти, а також міжнародно-правові документи в цій сфері, до яких приєдналась Україна. Інтеграція України в європейські структури передбачає, зокрема, приєднання до вироблених міжнародно-правових стандартів захисту прав меншин як однієї з важливих складових захисту прав людини. Набувши повноправного членства у Раді Європи, Україна підписала Рамкову конвенцію про захист національних меншин (ратифікована Верховною Радою України у 1999 р.).

Що стосується мовного питання, то одним із кроків до впровадження міжнародних стандартів у сфері забезпечення прав національних меншин є приєднання України до Європейської хартії регіональних мов або мов меншин. Але вже сьогодні з урахуванням освітніх потреб етнічних груп та відповідно до прийнятої у 1994 р. Державної програми відродження й розвитку освіти національних меншин в Україні формується мережа загальноосвітніх шкіл із різними мовами навчання. Освітні по-

треби національних меншин забезпечують 2940 шкіл із російською мовою навчання, 104 — з румунською, 64 — з угорською, 5 — з єврейською, 3 — з польською, 2 — з кримськотатарською. Загалом викладання мовами національних меншин здійснюється в 15 % шкіл України. У 15 ВНЗ нашої країни готують викладачів мови й літератури національних меншин. Інформаційні потреби національних меншин задовольняють понад 1,3 тис. російськомовних газет та близько 60 газет, що друкуються мовами інших національних меншин. За рахунок бюджетних асигнувань друкуються додатки до парламентської газети “Голос України” болгарською, польською, єврейською, вірменською, румунською, кримськотатарською мовами. Верховна Рада України прийняла спеціальну постанову “Про державну підтримку газет, що видаються мовами національних меншин” (6.02.2003 р.), якою передбачалося розробити і впровадити механізм підтримки періодичних видань національних меншин. Для повнішого задоволення потреб національних меншин реорганізується за змістом і структурою інформаційний телерадіомовний простір України. Задоволенню культурно-мистецьких потреб російської меншини сприяють 30 російськомовних театрів. Близько двох тисяч музичних, фольклорних, танцювальних та інших самодіяльних колективів створено при національно-культурних товариствах.

Із огляду на те, що для будь-якої національної меншини в Україні цілком забезпечене вільне вивчення та спілкування рідною мовою, а мовні

претензії до України не висувались жодного разу за 21 рік незалежності, авторка глибоко переконана, що мовного питання, як і питання сепаратизму, в нашій державі не існує. Не слід також забувати, що демографічною, історичною, етнополітичною, етнічною основою українського суспільства були, є і мають залишатися українці (понад 70 %), тож всебічний розвиток саме української нації був і залишається головною умовою всіх інтеграційних процесів в Україні.